

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr.768 din 30.10.2019

Dosar nr: 796/2018

Petiția nr: 7464/06.12.2018

Petentă: Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC)

Reclamat: primarul mun. Sfântu Gheorghe

Obiect: Petentul consideră că prin arborarea a zeci de drapele ale Ungariei pe stâlpii de iluminat de pe străzile principale ale orașului Sfântu Gheorghe au fost discriminați românii din localitate.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC), sat Vâlcele, str Principală, nr 7, com. Vâlcele, jud. Covasna.

Numele și sediul reclamațiilor

2. primarul mun. Sfântu Gheorghe,

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul reclamă faptul că, în data de 15 martie 2018, Primăria mun. Sfântu Gheorghe a arborat zeci de drapele ale Ungariei pe stâlpii de iluminat de pe străzile principale ale orașului pentru a sărbători Ziua Maghiarilor de Pretutindeni, primarul refuzând să arboreze și drapelul României în aceleași locuri și la aceleași dimensiuni cu drapelul Ungariei.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 29.01.2019 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 7464/06.12.2018, petentul reclamă faptul că, în data de 15 martie 2018, Primăria mun. Sfântu Gheorghe a arborat zeci de drapele ale Ungariei pe stâlpii de iluminat de pe străzile principale ale orașului pentru a sărbători Ziua Maghiarilor de

Pretutindeni, primarul refuzând să arboreze și drapelul României în aceleași locuri și la aceleași dimensiuni cu drapelul Ungariei, gestul primarului UDMR din Sfântu Gheorghe fiind unul de sfidare a Centenarului Marii Uniri. ADEC consideră că din planșele foto atașate dosarului reiese că primarul mun. Sfântu Gheorghe nu a arborat drapelul României cu ocazia Zilei Naționale în aceleași locuri și la aceleași dimensiuni cu drapelul Ungariei arborat în mun. Sfântu Gheorghe, în data de 15 martie 2018, aplicând astfel un tratament diferit românilor din municipiul Sfântu Gheorghe cu ocazia Zilei Naționale a României, față de cetățenii români de etnie maghiară, prin modul în care a arborat drapelul național al României.

7. Pentru aceste motive, petenta sesizează existența unui comportament diferențiat, discriminatqriu, pe criteriul etnic, al naționalității la adresa cetățenilor români din municipiul Sfântu Gheorghe și solicită:

- să se constate caracterul discriminatoriu în care au fost tratați de primarul mun. Sfântu Gheorghe cetățenii români din mun. Sfântu Gheorghe de Ziua Națională a României prin modul în care a fost arborat drapelul național al României pe străzile din mun. Sfântu Gheorghe;

- să fie sancționat Primarul mun. Sfântu Gheorghe cu amendă contravențională pentru fapte de discriminare la adresa cetățenilor români din mun. Sfântu Gheorghe având în vedere gravitatea faptei de discriminare îndreptată împotriva unui grup de persoane.

Prin notele scrise depuse cu adresa nr. 1109/05.03.2019, petentul susține că pobeles foto depuse de reclamat în apărare reprezintă imagini ale paradei e Ziua Națională la care acesta nu a contribuit în ceea ce privește drapelul național al României, planșele foto neexemplificând amplasarea drapelului național pe stâlpii de iluminat public. Petentul susține că reclamatul a încălcat dispozițiile art 6 din H:G 1157/2001 care prevăd:

„ Pe teritoriul României drapelele altor state pot fi arborate numai împreună cu drapelul național al României și numai cu prilejul vizitelor cu caracter oficial de stat, al unor festivități și reuniuni internaționale, pe clădiri oficiale și în locuri publice stabilite de autoritățile administrației publice locale”.

Drapelul arborat de reclamat este drapelul Ungariei, aspect dovedit de faptul că același drapel este arborat pe clădiri publice din Ungaria iar reclamatul a avut scopul de a umili românii din loc. Sfântu Gheorghe.

Susținerile reclamatului

8. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr. 447/31.01.2019, reclamatul face următoarele precizări:

Cu prilejul evenimentelor din 15 martie 2018 Autoritatea executivă a administrației publice locale din mun. Sfântu Gheorghe a asigurat cadrul legal desfășurării în bune condiții a manifestărilor organizate cu acest prilej de minoritatea maghiară, respectiv a asigurat punerea în aplicare a prevederilor legale prin care se garantează exprimarea liberă a identității acesteia. Astfel, potrivit prevederilor art. 6 alin (1) din Constituție, ”Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase” iar conform art. 231 din Constituție : ”Minoritățile etnice - constituite în organizații, uniuni sau asociații la nivel național - pot folosi la acțiunile specifice si însemnele proprii”.

În cadrul acestor acțiuni s-au folosit după 1989 simboluri ale națiunii maghiare, printre care și culorile roșu, alb și verde, ca modalitate de exprimare a identității etnice a comunității

maghiare, în consens cu fiecare membru în parte al comunității.

9. Culorile roșu, alb, verde, simboluri ale națiunii maghiare în diferite dimensiuni și sub diferite reprezentări, au fost amplasate în centrul municipiului Sfântu Gheorghe, golite de conținutul oficial, statal, prezentat mai sus, având menirea de a marca cum se cuvine apartenența minorității maghiare la națiunea maghiară cu ocazia împlinirii a 170 de ani de la declanșarea Revoluției de la 1848. După data de 15 martie, au fost înlăturate de pe domeniul public. De altfel, simbolurile folosite nu aveau dimensiunile reglementate ale drapelului Statului Maghiar. Prin această acțiune, nu s-a adus atingere caracterului de stat național suveran și independent, unitar și indivizibil, nu s-a produs o vătămare a intereselor și drepturilor comunității românești, și nu s-a produs vătămare niciunui locuitor al Mun. Sfântu Gheorghe. Evenimentele s-au desfășurat într-un cadru festiv, civilizată, cu respectarea traseului și programului stabilit. Drapelul oficial al Statului Maghiar a fost arborat doar pe data de 15 martie și doar pe sediul Primăriei Municipiului Sfântu Gheorghe cu ocazia sosirii delegației oficiale a Guvernului Maghiar, cu respectarea prevederilor H.G. nr. 1157/2001.

10. Cu prilejul evenimentelor organizate de 1 Decembrie 2018 Primarul municipiului Sfântu Gheorghe a asigurat cetățenilor municipiului Sfântu Gheorghe cadrul festiv necesar pentru desfășurarea evenimentelor organizate cu prilejul Centenarului Marii Uniri.

Pentru asigurarea cadrului festiv, Primarul municipiului Sfântu Gheorghe, prin aparatul său de specialitate, a procedat la amplasarea steagurilor tricolore ale Statului Român, pe Podul de la intrarea în municipiul Sfântu Gheorghe, pe arterele principale și în centrul municipiului Sfântu Gheorghe. Amplasarea steagurilor pe teritoriul administrativ al municipiului Sfântu Gheorghe s-a realizat conform cu solicitarea Instituției Prefectului Județului Covasna, care a asigurat o parte din steagurile care au fost amplasate.

Autoritatea administrației publice locale a aprobat alocarea unor sume considerabile pentru organizarea diferitelor evenimente culturale, în cadrul organizării festivităților dedicate Centenarului Marii Uniri. Dovada o constituie Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sfântu Gheorghe nr. 344/2018 privind încheierea unor contracte de asociere în vederea organizării festivităților dedicate Centenarului Marii Uniri.

11. Astfel, reclamatul contestă faptul că la evenimentele organizate cu prilejul Centenarului Marii Uniri s-a aplicat un tratament diferențiat, discriminatoriu la adresa cetățenilor români din Municipiul Sfântu Gheorghe prin modul în care a fost arborat drapelul României.

Reclamatul consideră că în mod discriminatoriu la adresa comunității maghiare, Prefectul Județului Covasna a aplicat o dublă sancțiune contravențională, deși reclamatul a făcut dovada că nu steagurile statului maghiar au fost arborate cu acest prilej ci simbolurile comunității maghiare. Cu toate acestea, Prefectul nu a ținut cont de argumentele invocate și a aplicat de două ori sancțiunea amenzii, în total în cuantum de 10.000 lei, prin 2 procese-verbale distincte (5000 lei + 5000 lei). Împotriva acestor sancțiuni, reclamatul a formulat plângere contravențională..

V. Motivele de fapt și de drept

12. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței

sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

13. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoge, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

14. Având în vedere documentația analizată și susținerile părților, Colegiul director constată următoarele:

Art. 3. din Legea nr.75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, prevede:

„Drapelul României se arborează temporar:

- a) cu prilejul zilei naționale a României și al altor sărbători naționale, în locurile publice stabilite de autoritățile locale;
- b) cu ocazia festivităților și ceremoniilor oficiale cu caracter local, național și internațional, în locurile unde acestea se desfășoară;
- c) cu prilejul vizitelor oficiale întreprinse în România de șefi de stat și de guvern, precum și de înalte personalități politice reprezentând principalele organisme internaționale interguvernamentale, la aeroporturi, gări, porturi și pe diferite trasee;
- d) în cadrul ceremoniilor militare, conform regulamentelor militare;
- e) cu ocazia desfășurării competițiilor sportive, pe stadioane și alte baze sportive;
- f) în timpul campaniilor electorale, la sediul birourilor, comisiilor electorale și al secțiilor de votare.”

Art. 7. Din același act normativ prevede:

„Drapelele altor state se pot arbora pe teritoriul României numai împreună cu drapelul național

și numai cu prilejul vizitelor cu caracter oficial de stat, al unor festivități și reuniuni internaționale, pe clădiri oficiale și în locuri publice stabilite cu respectarea prevederilor prezentei legi.”

15. Potrivit prevederilor H.G. nr. 1157/2001, art. 4. alin (1): „Este obligatorie arborarea drapelului României pe perioada sărbătoririi unor evenimente deosebite sau pe durata desfășurării unor ceremonii, cum ar fi:

- a) Ziua națională a României, Ziua drapelului național, Ziua imnului național al României și alte sărbători naționale, în locurile publice stabilite de autoritățile administrației publice locale;
- b) festivități și ceremonii oficiale cu caracter local, național și internațional, în locurile unde acestea se desfășoară;”

Art. 6. din H.G. nr. 1157/2001 prevede: „Pe teritoriul României drapelele altor state pot fi arborate numai împreună cu drapelul național al României și numai cu prilejul vizitelor cu caracter oficial de stat, al unor festivități și reuniuni internaționale, pe clădiri oficiale și în locuri publice stabilite de autoritățile administrației publice locale.”

Art. 24. alin (1) din H.G. nr. 1157/2001 prevede: „Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

- a) arborarea drapelului României de altă formă, cu alte dimensiuni, alte modele și cu altă intensitate a culorilor decât cele stabilite potrivit legii;
- b) nearborarea drapelului României de către autoritățile și instituțiile publice;
- c) arborarea drapelului la sediul primăriilor, consiliilor județene și al prefecturilor în alte condiții decât cele prevăzute la art. 2 alin. (3) și (4);.....
- e) arborarea drapelului României în stare necorespunzătoare;
- f) nearborarea drapelului României pe perioada desfășurării evenimentelor prevăzute la art. 4;
- g) arborarea drapelului sau a fanionului altui stat, cu alte dimensiuni decât cele ale drapelului României și cu alte ocazii sau în alte condiții decât cele prevăzute la art. 6, 7 și 9;”

Drapelul Ungariei, zis și drapelul maghiar, este simbolul oficial al Republicii Ungare și totodată simbolul națiunii maghiare. Drapelul oficial de stat și civic este format din trei benzi orizontale de dimensiuni egale, în culorile roșu, alb și verde.

16. Spre deosebire de alte țări, Constituția Maghiară nu precizează dimensiunile drapelului. Ca urmare, o Hotărâre Guvernamentală din 2000 a precizat că drapelul oficial de stat este proporționat 1:2. Oficial, ca drapel civic se pot folosi atât drapelele de 2:3, cât și cele noi de 1:2. Conform unei legi din 1957, drapelul maritim civic oficial al Ungariei, este tricolorul de 2:3. Potrivit Legii LXXXIII din 1995, ca drapel neoficial (drapel civic) se pot folosi toate drapelele în afara celui folosit între anii 1949 – 1956, aceasta conținând o stea roșie - însemn absolutist, interzis prin lege în Ungaria.

Printr-o hotărâre pronunțată în data de 5 octombrie 2012, Tribunalul Covasna a dispus că folosirea steagului secuiesc în Covasna este legală, arătând, în motivare, că interpretarea dispozițiilor legale arată că autoritățile locale pot să-și aleagă un steag propriu. "Pe cale de consecință, stabilirea în cadrul statutului a unui drapel și a unui fanion al județului nefiind de natură a aduce atingere niciunei dispoziții legate de ordine publică, ci fiind în concordanță cu actele normative care stabilesc atribuțiile autorității administrației publice locale, respectiv cu art. 19 din OG 53/2002, instanța constată că acțiunea formulată de reclamanta Prefectul Județului Covasna în cadrul dreptului de tutela administrativă este neintemeiată, aceasta urmând a fi respinsă ca atare", se arată în motivarea instanței. Instanța a mai arătat că în mod

similar au fost adoptate Drapelul Județului Alba, Steagul Județului Brașov, Drapelul Județului Ialomița, Drapelul Județului Maramureș, Drapelul Județului Timiș.

17. Din documentația atasată dosarului nu rezultă că reclamatul a încălcat dispozițiile normative menționate mai sus, prin urmare nu au fost încălcate drepturile cetățenilor de etnie română din mun. Sfântu Gheorghe cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Decembrie. Simbolurile unei comunități nu pot aduce atingere demnității unei alte comunități și nu îi pot încălca drepturile. În dosar nr. 1947/305/2018, prin încheierea de ședință din data de 27.06.2018, Judecătoria Sfântu Gheorghe a admis în parte cererea formulată de către petentul Primar al Municipiului Sfântu Gheorghe, în contradictoriu cu intimatul Instituția Prefectului Județului Covasna, privind sesizarea Curții Constituționale cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 din Legea 75/1994 și art. 6 din Anexa 1 din HG nr. 1157/2001 față de art. 53, art. 16 alin. 1, art. 6, art. 11 alin. 1 din Constituție și a dispus sesizarea Curții Constituționale cu privire la soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 din Legea 75/1994 față de art. 53, art. 16 alin. 1, art. 6, art. 11 alin. 1 din Constituție. Instanța a respins ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu privire la soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 din Anexa 1 din HG nr. 1157/2001 față de art. 53, art. 16 alin. 1, art. 6, art. 11 alin. 1 din Constituție.

18. Ulterior, prin Hotărârea nr. 422/22.02.2019, pronunțată în dosar 1947/305/2018, Judecătoria Sfântu Gheorghe a admis plângerea contravențională formulată de către Primarul mun. Sfântu Gheorghe, în contradictoriu cu Instituția Prefectului Județului Covasna, cu sediul în Sfântu Gheorghe și a anulat procesele-verbale nr. 1/14.03.2018 și 3/15.03.2018 prin care petentul a primit sancțiunea amenzii, în total în cuantum de 10.000 lei, prin 2 procese-verbale distincte (5000 lei + 5000 lei). Împotriva acestei hotărâri a fost declarat apel, termenul de pronunțare fiind 05.11.2019.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu sunt întrunite condițiile pentru existența unei fapte de discriminare, potrivit art 2 din O.G 137/2000, republicată, neexistând un drept încălcat al petentei prin acțiunea reclamatului.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a) Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC), sat Vâlcele, str Principală, nr 7, com. Vâlcele, jud. Covasna.
 - b).

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind

prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Data redactării: 30.10.2019

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.